

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34706
Nom	Odontologia preventiva i comunitària I
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau d'Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	3	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau d'Odontologia	10 - Odontología Preventiva y Comunitaria	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ALMERICH SILLA, JOSE MANUEL	131 - Estomatologia
ALMERICH TORRES, TERESA	131 - Estomatologia

RESUM

L'assignatura aprofundeix en el concepte actual de l'odontologia preventiva. Tracta d'explicar el paper dels diferents factors de risc en la càries dental: placa bacteriana, dieta, i hoste susceptible, així com totes les estratègies preventives disponibles a nivell individual com a fluor, segelladores de fissures i el control tant mecànic com a químic de la placa bacteriana. Explica la lesió inicial de càries, la seva histopatologia i la valoració del risc de càries. Inclou coneixements sobre la malaltia periodontal i el seu enfocament preventiu, així com mesures d'educació sanitària i prevenció de riscos laborals.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

1206 - Grau de Odontologia :

1210 - Grau d'Odontologia 2012 :

R4-OBLIGACIÓ D'Haver superat prèviament l'assignatura

34696 - Anatomia humana

34697 - Biologia

34698 - Fisiologia humana

34699 - Bioquímica

34702 - Psicologia i comunicació

34703 - Bioestadística i salut pública

34696 - Anatomia humana

34697 - Biologia

34698 - Fisiologia humana

34699 - Bioquímica

34702 - Psicologia i comunicació

34703 - Bioestadística i salut pública

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1206 - Grau d'Odontologia

- Saber identificar les inquietuds i les expectatives del pacient i comunicar-se d'una manera efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.
- Comprendre i reconèixer els aspectes socials i psicològics rellevants en el tractament de pacients.
- Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.
- Comprendre la importància de mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seua anàlisi posterior, preservant la confidencialitat de les dades.
- Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, la detecció precoç, l'assistència i la rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.

- Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Comprendre i reconèixer els principis d'ergonomia i de seguretat en el treball (incloent-hi control d'infeccions encreuades, protecció radiològica i malalties ocupacionals i biològiques).
- Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Saber realitzar un examen bucal complet, incloent-hi les oportunes proves radiogràfiques i d'exploració complementàries, així com l'obtenció de referències clíniques adequades.
- Tenir capacitat per elaborar un judici diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada, sent competent en el reconeixement de les situacions que requerisquen una atenció odontològica u r g e n t .
- Establir el diagnòstic, el pronòstic i la planificació terapèutica adequada en totes les àrees clíniques de l'odontologia, sent competent en el diagnòstic, el pronòstic i l'elaboració del pla de tractament odontològic del pacient que requerisca cures especials, inclosos els pacients medicament compromesos (com ara diabètics, hipertensos, immunodeprimits, anticoagulats, entre d'altres) i pacients amb discapacitat.
- Reconèixer els determinants de la salut bucal en la població, tant els genètics com els que depenen de l'estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.
- Reconèixer el paper del dentista en les accions de prevenció i protecció davant malalties bucals, així com en el manteniment i la promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, gestió clínica i utilització adequada dels recursos sanitaris, compronent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.
- Realitzar les radiografies necessàries en la pràctica odontològica, interpretar les imatges obtingudes i conèixer altres tècniques de diagnòstic per imatge que tinguen rellevància.
- Conèixer els procediments i proves diagnòstiques clíniques i de laboratori, conèixer-ne la fiabilitat i la validesa diagnòstica i ser competent en la interpretació dels resultats.
- Reconèixer la normalitat i la patologia bucal, així com l'avaluació de les dades semiològiques.
- Identificar el principal motiu de consulta i la història de la malaltia actual. Realitzar una història clínica general del pacient i una fitxa clínica que reflectisca fidelment els registres del pacient.
- Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, gestió clínica i utilització adequada dels recursos sanitaris, compronent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.
- Educar i motivar els pacients en matèria de prevenció de les malalties bucodentals, controlar els hàbits bucals patogènics, instruir-los sobre una correcta higiene bucal, sobre mesures dietètiques i nutricionals i, en resum, sobre tots els mètodes de manteniment de la salut bucodental.
- Conèixer els procediments encaminats a efectuar el diagnòstic de salut oral en la comunitat i saber interpretar-ne els resultats.

- Conèixer les repercussions de les tendències demogràfiques i epidemiològiques en la pràctica de l'odontologia.
- Conèixer l'organització i la provisió de l'assistència en salut oral en la comunitat, tant a nivell privat com a públic, així com de l'assistència sanitària general i del paper del dentista en aquests àmbits.
- Elaborar i executar programes de salut oral i conèixer la coordinació interinstitucional i interprofessional necessària per a la seua execució.
- Tenir coneixements apropiats de nutrició humana, en particular la relació dels hàbits nutricionals i de la dieta amb el manteniment de la salut i la prevenció de les malalties bucodentals.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Tindre coneixement de les complexes interaccions entre els factors ambientals, socials i conductuals amb la salut oral i general.
- Ser competent en l'aplicació dels principis de la promoció de la salut i de la prevenció de la malaltia.
- Ser competent a educar els pacients pel que fa a l'etiologia i prevenció de les malalties bucal i a motivar-los per a assumir responsabilitats en relació amb la seua salut bucal.
- Ser competent a proporcionar les instruccions d'higiene bucal i en l'aplicació de les mesures preventives específiques en cada cas.
- Ser competent a desenrotllar estratègies per a predir, previndre i corregir deficiències en les tècniques d'higiene oral del pacient així com a proporcionar-li estratègies per a controlar hàbits orals adversos i alteracions en la funció bucal.
- Ser competent a aplicar tractaments basats en l'evidència.
- Tindre coneixement i consciència de la importància de la pròpia salut i del seu impacte en la capacitat d'exercir com a odontòleg.
- Educar i motivar als pacients en matèria de prevenció de les malalties boc-dentàries, controlar els hàbits bucal patogènics, instruir-los sobre una correcta higiene bucal, sobre mesures dietètiques i nutricionals i, en resum, sobre tots els mètodes de manteniment de la salut bucodental.
- obindre i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Saber realitzar un examen bucal complet, incloent les oportunes proves radiogràfiques i d'exploració complementàries, així com l'obtenció d'adequades referències clíniques.
- reconèixer el paper del dentista en les accions de prevenció i protecció davant de malalties bucal, així com en el manteniment i promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Saber identificar les inquietuds i expectatives del pacient, així com comunicar-se de forma efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Programa Teòric (1)

- 1) Història i evolució conceptual de la prevenció. Concepte actual d'Odontologia Preventiva i Comunitària. Nivells de prevenció en Odontologia.
- 2) Biofilm dental. Microbiologia. Metabolisme. Implicacions en el desenrotllament de les malalties dentals: càries i malalties periodontals.
- 3) Control de la placa bacteriana dental: control mecànic i control químic. Rellevància de l'educació sanitària individualitzada i la seua repercussió en la salut dental dels individus.
- 4) Càlcul dentari. Tipus de detartraje: manual i ultrasònic. Ultrasons: avantatges, inconvenients i contraindicacions. Importància del polít. Aparells de bicarbonat: usos i contraindicacions.
- 5) Patogènia de la càries. La càries com a malaltia dental. Factors etiològics i el seu control. Formes clíniques. Factors immunològics. Desmineralització i remineralització
- 6) Lesió inicial de càries. Càries experimental. Desmineralizaci3n-remineralizaci3n en la superfície de l'esmalt. Risc de càries. Factors implicats. Valoraci3 del risc individual de càries. Proves salivals en la identificaci3 del risc de càries.
- 7) Influències nutricionals en el desenrotllament de la dentici3. Relaci3 sucre-càries: estudis epidemiol3gics, experimentals i clínics. Mesures dietètiques en la prevenci3 i control de la càries.

2. Programa Teòric (2)

- 8) Fluor i càries. Antecedents històrics. Contingut de fluor en la ingesta. Metabolisme del fluor: absorci3, distribuci3 i excreci3. Mecanismes cariostàtics: sistèmic i tòpic."
- 9) Fluor tòpic d'aplicaci3 professional i d'autoaplicaci3: tipus de preparats, composici3 i pautes de tractament. Toxicitat del fluor: aguda i crònica.
- 10) Dentífrics: objectius, funcions i composici3. Agents terapèutics en els dentífrics. Collutoris.
- 11) Segelladors de fissures: antecedents històrics i objectius. Criteris de selecci3. Tipus de segelladors: classificacions. Tècnica d'aplicaci3. Revisions periòdiques.
- 12) Malalties periodontals. Concepte actual. Factors etiopatogénics. Classificaci3. Bases científiques per a la prevenci3 de les malalties periodontals. Susceptibilitat individual. Factors de risc.
- 13) Prevenci3 de riscos professionals en el gabinet odontol3gic.
- 14) Prevenci3 de les maloclusions. Naturalesa de la maloclusi3. Control d'hàbits. Disfuncions primerenques.

3. Programa Pràctic

Es basarà en la realitzaci3 tanto en el laboratori com sobre pacients reals en la clínica dental de les activitats següents:

- Exploraci3 general de l'aparell estomatognàtic. Exploraci3 de parts blanques i teixits durs. Palpaci3. Inspecci3 extraoral i intraoral.
 - Control de placa bacteriana. Revelat de placa. Índexs de placa i higiene oral. Programa de control de placa: recursos per a la motivaci3 del pacient.
 - Exploraci3 de la càries.
- Criteris clínics i criteris epidemiol3gics en el registre de càries (OMS i ICDAS II).

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques odontologia	30,00	100
Classes de teoria	27,00	100
Pràctiques en aula	19,00	100
Pràctiques en laboratori	14,00	100
Elaboració de treballs en grup	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Lectures de material complementari	11,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	2,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	2,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Les classes teòriques s'exposaran com a lliçó magistral. Els seminaris desenvoluparan els temes del temari teòric que seran impartits per professors o per alumnes i exposats en classe, amb un nombre total de 10, al llarg del curs, de 2 hores de duració cada u. Les pràctiques es realitzaran tant en laboratori com sobre pacients reals de la clínica odontològica

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes es realitzarà a partir dels elements següents

a) Avaluació de la teoria, amb la realització d'un examen teòric tipus test amb 50 preguntes de resposta múltiples d'elecció única (per cada 4 preguntes erroneament contestades es restarà una pregunta correctament contestada en la puntuació final de l'examen teòric).

Es correspondrà amb l'avaluació dels continguts teòrics impartits en classe i seminaris presencials. Suposarà el 50% de l'avaluació de l'assignatura.

b) Avaluació de les pràctiques, amb un examen pràctic amb preguntes, casos de simulació i imatges sobre el contingut de les pràctiques. Junt amb una valoració de l'assistència, actitud i competències adquirides en el desenvolupament de les pràctiques. Suposarà el 50% de l'avaluació de l'assignatura.

Per a aprovar l'assignatura hauran d'aprovar-se, independentment la part teòrica i la part pràctica. En el cas d'haver superat, amb 5 punts sobre 10, cada una de les dites parts, la qualificació final s'obtindrà per la mitjana aritmètica d'ambdós.

És requisit per accedir a l'avançament de convocatòria d'aquesta assignatura que l'estudiant haja cursat amb aprofitament la totalitat de les seues pràctiques.

Es recorda a l'estudiantat la gran importància de fer les enquestes d'avaluació de tot el professorat d'aquesta assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CUENCA SALA E, BACA GARCIA P (2013). Odontología Preventiva y Comunitaria: Principios, Métodos y Aplicaciones. 4ª ed. Barcelona. Elsevier Masson.
- RIOBOO, R. (2002) Odontología Preventiva y odontología comunitaria. 1ª Edición. Madrid. Ediciones avances médico-dentales. Odontología preventiva y comunitaria.

Complementàries

- KATZ, S. (1982) Odontología Preventiva en acción. Buenos Aires. Interamericana.
- NIKIFORUK, G. (1986). Caries dental. Aspectos básicos y clínicos. Buenos Aires. Mundi.
- SESPO. Lesión Incipiente de caries: Criterios actuales de Diagnóstico, Prevención y Tratamiento. Promolibro. Valencia. 1996.
- SESPO. Saliva y Salud Oral. Promolibro. Valencia, 1998.